

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2276

Vragen van het lid **Pierik** (BBB) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het rapport «Spent mushroom substrate, SMS; «livestock manure» according to the Nitrate Directive or compost»* (ingezonden 13 juni 2024).

Antwoord van Minister **Wiersma** (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 13 augustus 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2105.

Vraag 1

Kent u het rapport «Spent mushroom substrate, SMS; «livestock manure» according to the Nitrate Directive or compost» van Wageningen University & Research (WUR) uit 2006?¹

Antwoord 1

Ja ik ben bekend met dit rapport.

Vraag 2

Onderschrijft u de conclusie uit dit rapport dat champost (Spent Mushroom Substrate SMS) gelijkgesteld kan worden aan GFT-compost?

Antwoord 2

Ik onderschrijf de conclusie van het rapport dat champost landbouwkundig gezien als compost gezien kan worden. Omdat champost in veel gevallen echter wel nutriënten afkomstig uit dierlijke mest bevat is het van belang deze ook in zekere mate als zodanig te verantwoorden.

Vraag 3

Kunt u de conclusie onderschrijven dat champost qua N- en P-inhoud gelijkgesteld kan worden aan GFT-compost?

¹ Straatsma, G., Wageningen University & Research (WUR), 2006, «Spent mushroom substrate, SMS; «livestock manure» according to the Nitrate Directive or compost», (<https://edepot.wur.nl/296335>).

Antwoord 3

Op basis van het advies van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet² is te stellen dat de gehalten aan fosfaat in champost (4.5 kg/ton) gelijk gesteld kunnen worden aan die in GFT-compost (4.4 kg/ton), maar de gehalten aan stikstof zijn lager (8.9 kg N/ton in GFT-compost ten opzichte van 7.2 kg N/ton).

Vraag 4

Deelt u ook de conclusies dat via een bodem waarop champost is uitgereden minder gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen uitspoelen en dat die bodems beter vocht vasthouden?

Antwoord 4

Het door u genoemde rapport spreekt niet over de uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen. Uit het rapport valt wel de conclusie af te leiden dat er uit bodems waarop champost is uitgereden (zeker in het begin) mogelijk minder stikstof uitspoelt dan bodems waarop dierlijke mest is uitgereden.

Vraag 5

Bent u van mening dat het recente onderzoek dat afvalwater geschoond kan worden met champost ook aanleiding geeft te denken dat ditzelfde proces in de bodem plaats kan vinden?³

Antwoord 5

Dit is in theorie mogelijk, maar er zou meer experimenteel onderzoek plaats moeten vinden om deze hypothese te toetsen.

Vraag 6

Deelt u de conclusie dat de compost die gebruikt wordt als uitgangsmateriaal voor de paddenstoelenteelt bij de compostbedrijven (tunnelbedrijven) reeds meerdere malen is gehomogeniseerd en gehygiëniseerd en dat het na die behandelingen eigenlijk al geen mest meer is?

Antwoord 6

Compost zoals bedoeld in de Meststoffenwet mag niet mede bestaan uit dierlijke meststoffen. Champost kent echter veelal wel een samenstelling waarbij dierlijke mest wordt gebruikt wordt daarmee op grond van de Meststoffenwet gezien als dierlijke mest ongeacht welke behandelingen de meststof ondergaat.

Wanneer de mest die gebruikt wordt in champost is gecomposteerd in een erkende composteerinstallatie zal deze mest gehygiëniseerd zijn en daarmee als verwerkte mest gelden op grond van de Verordening Dierlijke Bijproducten en kan daarmee in de handel worden gebracht. Echter is composteren geen wettelijk erkende methode om mestverwerking op grond van de Meststoffenwet toe te passen. Het zal hiermee nog steeds worden gezien als dierlijke mest op grond van de Meststoffenwet.

Vraag 7

Bent u van mening dat de paddenstoelensector een schoolvoorbeeld is van kringlooplandbouw, daar zij stro uit de akkerbouwsector – dat eerst nog gebruikt wordt in de paardenhouderij – omzetten naar een homogeen uitgangsmateriaal voor een mooie, eiwitrijke teelt, waarna het restproduct weer ten goede kan komen aan diverse plantaardige sectoren zodat zij hun bodem kunnen verbeteren met dat product? En bent u van mening dat door dit laatstgenoemde het voordeel heeft dat het organische stofgehalte stijgt, waardoor de bodem beter water vasthoudt en er minder gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten uitspoelen?

Antwoord 7

Het gebruik van deze producten in de paddenstoelensector is inderdaad een mooi voorbeeld van hoogwaardig hergebruik van reststromen. Deze producten kunnen zoals gezegd het organische stofgehalte doen toenemen,

² <https://www.wur.nl/show/cdm-advies-organischestofrijke-meststoffen.htm>

³ Nieuwe Oogst, 1 mei 2024, «Champost zuivert schadelijke stoffen uit water», (<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2024/05/01/champost-zuivert-schadelijke-stoffen-uit-water>).

Dit kan inderdaad enige positieve effecten hebben op het waterbergend vermogen van de bodem en met name de denitrificatiecapaciteit, waardoor de uitspoeling van nitraat kan afnemen. Door een grotere aanvoer van organisch gebonden stikstof kan echter ook de mineralisatie hiervan toenemen en daarmee ook het risico op uitspoeling van nitraat toenemen. Hiermee dient rekening te worden gehouden in de bemesting. De Commissie Deskundigen Meststoffenwet heeft hier eerder over geadviseerd⁴. Over de relatie tussen organische stof en uitspoeling van gewasbeschermingsmiddelen is weinig bekend.

Vraag 8

Vindt u dat, uitgaande van de bovenstaande conclusies, dat champost (net als voor 2006) gelijkgesteld moet worden aan GFT-compost en daarmee moet vallen onder het Besluit overige organische meststoffen (BOOM) en niet onder de mestwetgeving?

Antwoord 8

Het Besluit overige organische meststoffen is in 2008 overgegaan in de Meststoffenwet en het Besluit gebruik meststoffen, welke laatste inmiddels is overgegaan in het Besluit activiteiten leefomgeving onder de Omgevingswet. Onder de Meststoffenwet wordt champost nu als dierlijke mest gezien, maar is bijvoorbeeld al uitgezonderd van de mestverwerkingsplicht. Ook is de werkingscoëfficiënt met 25% lager dan die van andere soorten dierlijke mest. Mogelijk is het verantwoorde de werkingscoëfficiënt van champost gelijk te stellen aan die van compost, waardoor er meer ruimte ontstaat om champost te gebruiken. Ik zal de Commissie Deskundigen Meststoffenwet vragen of een dergelijke aanpassing te verantwoorden is.

Overigens ben ik mij er van bewust dat de fosfaatgebruiksnorm in dat geval nog steeds limiterend kan zijn, maar in sommige gevallen kan een lagere werkingscoëfficiënt wel enige ruimte bieden.

Vraag 9

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór 3 juli 2024 in verband met het commissiedebat inzake het mestbeleid?

Antwoord 9

Zoals aangegeven met de brief van 24 juni 2024 (kenmerk 2024Z10460) is het vanwege de voor de beantwoording benodigde afstemming helaas niet gelukt om de vragen binnen de daarvoor gestelde termijn te beantwoorden.

⁴ https://www.wur.nl/upload_mm/8/8/2/add78125-e96c-420a-ba0e-1ff08ab849a9_1716204_Oene%20Enema%20bijlage%201.pdf